

Kattenbeleid Stad Izegem

Een diervriendelijk plan voor de bestrijding
van overlast door zwerfkatten

Inhoud

Inleiding	3
Aanpak zwervkattenproblematiek	4
1. Lokaliseren van zwervkatten	4
1.1 Onderscheid huiskat of zwervkat.....	4
1.2 In kaart brengen van de populatie	4
2. Sensibiliseren.....	4
2.1 Preventie	4
2.2 Steriliseren/castreren.....	4
2.3 Identificeren/registreren.....	5
2.4 Sensibiliseren.....	5
3. Procedure	5
3.1 Melden van zwervkatten	5
3.2 Vangen van de zwervkatten.....	6
3.3 Gezondsheidsonderzoek	6
3.4 Sterilisatie/castratie	6
3.5 Terugplaatsen of adoptie	6
3.6 Nazorg.....	7
3.7 Euthanasie	7
4. Monitoring en evaluatie	8

Inleiding

Een op vier gezinnen in Vlaanderen heeft een kat als huisdier, maar er zijn er nog te weinig gecastreerd of gesteriliseerd, waardoor er geregeld nestjes zijn met (on)gewenste kittens. Als die geen opvang vinden of in het asiel terechtkomen, dan belanden ze vaak op straat en worden ze zwervkatten. Soms komen ook volwassen katten op straat terecht, als ze plots niet meer in het gezin passen en aan hun lot worden overgelaten. Een kattin is al vruchtbaar als ze 5 maanden oud is. Ze kan per jaar tot 3 nestjes van telkens 3 tot 6 kittens krijgen. Een kattin en haar nakomelingen kunnen dus op 5 jaar tijd voor maar liefst 5.000 kittens zorgen.

Een efficiënte aanpak van de zwervkattenproblematiek is nodig om verschillende redenen:

- Voor het welzijn van de zwervkatten:
Er wordt wel een gedacht dat zwervkatten een goed leven hebben, maar dat klopt niet. Ze leven buiten in alle weersomstandigheden, zijn vaak ondervoed en hebben geregeld wonden doordat ze met andere katten vechten. Vooral de kittens zijn erg vatbaar voor ziektes en parasieten.
- Om overlast te bestrijden:
Zwervkatten zorgen onder meer voor overlast door het lawaai bij gevechten en in de paartijd, door het vervuilen van de omgeving (ontlasting en urine) en door het zoeken naar voedsel (openscheuren van vuilniszakken).
- Voor de publieke gezondheid:
Katten kunnen parasieten (vlooiën, oormijt, schurft) overdragen op andere katten, maar ook op de mens (zoönose). Via uitwerpselen in (speel)tuinen en zandbakken kunnen ze parasieten zoals wormen, en protozoa (bv. Toxoplasmose) doorgeven.
- Voor de bescherming van de inheemse wilde dieren:
Katten kunnen door predatie een bedreiging vormen voor inheemse wilde dieren en schade toebrengen aan de lokale fauna.

Aanpak zwervkattenproblematiek

1. Lokaliseren van zwervkatten

1.1 Onderscheid huiskat of zwervkat

Het is niet altijd gemakkelijk om een zwervkat van een huiskat te onderscheiden. Huiskatten hebben een eigenaar en kunnen vaker dan zwervkatten sociaal zijn tegenover mensen. Zwervkatten hebben geen eigenaar en leven vooral op openbare plaatsen of in leegstaande gebouwen. Er bestaan twee soorten zwervkatten: verwilderde, mensenschuwe zwervkatten, die nooit eerder een eigenaar hebben gehad en benaderbare, al dan niet tammere zwervkatten, die vroeger waarschijnlijk wel een eigenaar hebben gehad.

Zwervkatten die reeds gecastreerd of gesteriliseerd zijn via het zwervkattenplan, zijn te herkennen aan een knip in het oor.

1.2 In kaart brengen van de populatie

De omvang van de (zwerv)kattenpopulatie dient nagegaan te worden om het plan op te stellen en te kunnen bijsturen. Er is hiervoor een centraal meldpunt waar inwoners zwervkatten kunnen melden. De meldingen worden in een intern registratiesysteem geregistreerd en opgevolgd. Vanuit dit systeem kan de populatie in kaart gebracht worden.

2. Sensibiliseren

2.1 Preventie

De eerste stap om te voorkomen dat er nieuwe zwervkatten bijkomen, is preventie en dus ook de bewustmaking en het informeren van de inwoners van Izegem. Een zwervkattenbeleid is alleen maar effectief als ook de eigenaars van huiskatten hun verantwoordelijkheid nemen en de wet naleven. Het is belangrijk dat burgers weten dat het door de Dierenwelzijnswet verboden is om een dier achter te laten en dat je daarvoor een boete kan krijgen (Art. 35 3° van de Wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren).

De tweede stap is het omgaan met bestaande zwervkattenpopulaties. Het is belangrijk dat de mensen weten dat deze opgevolgd worden door de dienst omgeving, afdeling milieu van stadsbestuur Izegem. Voor vragen, opmerkingen of zorgen over zwervkatten kunnen de inwoners op deze dienst terecht.

2.2 Steriliseren/castreren

Sinds 1 september 2014 moet elke kat die van eigenaar verandert, gesteriliseerd of gecastreerd zijn. Ook als het dier gratis wordt weggegeven. Op 1 april 2018 werd deze sterilisatieplicht uitgebreid. Sinds 1 april 2018 moet elke kat voor de leeftijd van 5 maanden oud gesteriliseerd of gecastreerd worden. Katten die geboren zijn tussen 31 augustus 2014 en 1 april 2018, moeten ten laatste op 1 januari 2020 gesteriliseerd/gecastreerd zijn, ook als ze niet verkocht of weggegeven worden.

2.3 Identificeren/registreren

Sinds 1 september 2014 moeten alle katten geïdentificeerd en geregistreerd zijn voor ze worden verhandeld (incl. 'gratis weggegeven'). Ze moeten daarom een microchip dragen en hun gegevens en die van hun baasje moeten geregistreerd zijn. Sinds november 2017 worden deze gegevens bijgehouden in de centrale databank CatID. Wanneer een kat met chip gevonden wordt, dan kan men de gegevens van het baasje opzoeken in CatID en de kat eenvoudig en snel herenigen met haar eigenaar.

De technische dienst van stadsbestuur Izegem of de medewerkers die de katten ophalen controleren of doodgereden honden en katten een chip dragen. De eigenaar kan zo opgespoord worden en de kans gegeven worden zijn huisdier op te halen.

2.4 Sensibiliseren

Stadsbestuur Izegem informeert de inwoners van Izegem over het doel en het nut van het zwervkattenbeleid via haar infoblad, sociale media en website. In de editie van IZINE van september/oktober verscheen een artikel omtrent het zwervkattenbeleid en een verwijzing naar het centraal meldpunt. Op de website van stad Izegem wordt informatie omtrent de sterilisatie/castratie- en registratieplicht meegegeven en wordt het zwervkattenbeleid en asielwerking uitgelegd. Wijzigingen in het beleid worden steeds via de website, sociale media en eventueel andere media bekendgemaakt.

3. Procedure

De procedure bestaat uit het systeem van vangen, steriliseren, terugplaatsen ("trap, neuter, release"). De methode van vangen, steriliseren, terugplaatsen ("trap, neuter, release") zorgt voor minder overlast voor de burgers. Katten gaan minder sproeien en vechten en het risico op ziekteoverdracht en vervuiling naar de omgeving wordt kleiner. De katten worden toleranter tegenover soortgenoten en vertonen minder territoriaal gedrag en daardoor is het risico op verwondingen, ziektes en verkeersongevallen ook kleiner. Dankzij deze methode kunnen de zwervkatten zich niet meer voortplanten en verkleint de populatie op termijn.

Stadsbestuur Izegem sluit een overeenkomst af met erkend dierenasiel Regio Roeselare voor de uitvoering van het zwervkattenbeleid. Dit houdt in kader van het zwervkattenbeleid het vangen, medisch onderzoeken, eventueel steriliseren of castreren en terug vrijlaten of ter adoptie opnemen van zwervkatten in. Hiervoor wordt een vaste vergoeding à rato van het aantal inwoners betaald. De intergemeentelijke samenwerking zorgt voor een uniformiteit, duidelijkheid naar de burger en zekere flexibiliteit. Daarnaast kan door deze samenwerking de continuïteit gegarandeerd worden tijdens bijvoorbeeld ziekte- of vakantieperiodes.

3.1 Melden van zwervkatten

Het meldpunt voor de burger wordt door de stad georganiseerd. Het centraal meldpunt voor zwervkatten is bij de dienst omgeving, afdeling milieu. Zwervkatten kunnen gemeld worden op het nummer 051 33 73 19 of via milieu@izegem.be. Bij de melding worden de contactgegevens van de melder genoteerd en het adres waar de zwervkatten gespot zijn. Na de melding bij het stadsbestuur wordt de info doorgegeven aan het dierenasiel Regio

Roeselare. Zij staan in voor de volgende stappen in de procedure. Hierbij nemen zij contact op met de melder om de vangactie verder te organiseren.

3.2 Vangen van de zwerfkatten

Na doorgave aan dierenasiel Regio Roeselare, wordt een vangactie georganiseerd. Deze acties gebeuren op een zo diervriendelijk mogelijk manier. Er worden 'slimme' vangkooien gebruikt met een mechanisch systeem waardoor de katten automatisch gevangen worden en waarbij een signaal wordt gestuurd, van zodra een kat in de vangkooi gevangen is.

Het stadsbestuur brengt de omwonenden in een straal van 150m voorafgaandelijk aan de vangactie op de hoogte. Zo kunnen omwonende hun huiskatten kenmerken door een halsband of dergelijke.

Wanneer een kat gevangen is, wordt eerst gecontroleerd of de kat een huiskat is, gekenmerkt door een halsbandje of chip. Daarnaast wordt gecontroleerd of de gevangen kat geen moederdier is dat nog zogende jongen heeft. In dit geval moeten ofwel de jongen ook gevonden worden, ofwel moet de kat worden vrijgelaten om te vermijden dat de kittens verhongeren.

De vangactie duurt tot alle gemelde zwerfkatten gevangen zijn.

3.3 Gezondsheidsonderzoek

De gevangen katten worden door een dierenarts, aangesteld door dierenasiel Regio Roeselare onderzocht. Hij gaat na of het dier gezond genoeg is voor sterilisatie of castratie en terugplaatsing, of voor adoptie. In geval een kat ongeneselijke ziektes heeft, dient euthanasie overwogen te worden (zie 3.7 euthanasie).

3.4 Sterilisatie/castratie

De dierenarts voert zo snel mogelijk een sterilisatie of castratie uit zodat de katten zo kort mogelijk in gevangenschap gehouden worden. Tijdens de operatie krijgt de kat een knip in het oor, zodat ze bij een eventuele volgende vangactie herkend kan worden. Na de uitvoering van de sterilisatie of castratie worden naar gelang noodzaak bijkomende gezondheidsbehandelingen uitgevoerd, zoals vaccinatie, ontworming, wondverzorging, oormijtbehandeling...

3.5 Terugplaatsen of adoptie

Om te vermijden dat de dieren teveel gestresseerd geraken of hun plaats in de rangorde in de groep verliezen, moet hun verblijf in het asiel of bij de dierenarts zo kort mogelijk zijn. Om onrust, migraties en ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen moet men de zwerfkatten terugplaatsen op de plaats waar ze gevangen werden, zodra ze hersteld zijn van de operatie. In uitzonderlijke gevallen, als de herplaatsing een bedreiging vormt voor de zwerfkatt zelf of voor andere fauna, kan een herbestemming van locatie overwogen worden.

Zwerfkatten die nog niet volledig verwilderd, maar socialiseerbaar zijn of kittens kan men toevertrouwen aan een asiel dat de dieren voor adoptie aanbiedt.

3.6 Nazorg

3.6.1 *Koloniebeheerder*

Er kan een verantwoordelijke, een vrijwilliger aangesteld worden door de gemeente, die een groep van zwervkatten voor een bepaalde zone monitort en een minimum aan zorg voorziet of coördineert. Dit houdt het voorzien en onderhouden van voeder- en schuilplaatsen in.

3.6.2 *Voederen*

De zwervkatten kunnen door de koloniebeheerder op een gecontroleerde manier gevoederd worden. Door gecontroleerd voederen zal de overlast door het openkrabben van vuilniszakken verminderen.

Het stadsbestuur zal voederpassen uitdelen aan de aangestelde koloniebeheerders. Wie een voederpas heeft, moet zich aan een aantal afspraken houden: alleen geschikt voeder geven, niet opgegeten voederresten verwijderen om ratten en muizen te weren, nieuwe of zieke katten melden aan het centraal meldpunt... Voeder zal door het stadsbestuur ter beschikking gesteld worden voor de koloniebeheerders met een voederpas.

3.6.3 *Beschutting*

Om aan zwervkatten beschutting te bieden, worden schuilhokjes gebruikt die waterdicht, tochtvrij en goed geïsoleerd zijn. Op het grondgebied Izegem wordt naar noodzaak meerdere schuilhokken geplaatst. De noodzaak wordt periodiek geëvalueerd en in samenspraak met het dierenasiel Regio Roeselare en de koloniebeheerders worden de locaties van de schuilhokken bepaald of bijgestuurd.

3.6.4 *Controle*

Met de voederpassen kan gecontroleerd gevoederd worden. Wildvoederen van dieren is verboden conform art. 2.7.10 en art. 10.5 van het gecoördineerd politiereglement Roeselare, Izegem, Hooglede. Vaststellingen van niet toegelaten voederlocaties of van wildvoederen kunnen bestraft worden met een GAS-boete, conform de bepalingen van het politiereglement.

3.7 Euthanasie

Euthanasie kan overwogen worden of zelfs noodzakelijk zijn in volgende gevallen:

- De dieren lijden door een ernstige ziekte of een ernstige verwonding, waardoor terugkeren naar de kolonie of adoptie onmogelijk is.
- De dieren zijn aangetast door een ziekte die op termijn dodelijk is en die een besmettingsrisico betekent voor andere katten, bv kattenaids, kattenleukemie.

Het is altijd aan de dierenarts om te beoordelen of euthanasie nodig is, na een volledige screening. Ook de uitvoering gebeurt altijd door een dierenarts en op een diervriendelijke en meest pijnloze manier.

4. Monitoring en evaluatie

Het is belangrijk om tijdens de uitvoering van het kattenbeleid de voortgang te monitoren en regelmatig de effectiviteit te evalueren en waar nodig bij te sturen. In overleg met het stadsbestuur, dierenasiel Regio Roeselare, de koloniebeheerders en dienst omgeving, afdeling milieu worden deze evaluatie uitgevoerd. Hierbij wordt informatie uit het centraal meldpunt, ervaringen van de koloniebeheerders en informatie en feedback van dierenasiel Regio Roeselare gebundeld.